

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 13 юни 2022 г.
(OR. fr, en)

9749/22

ECOFIN 543
UEM 147
SOC 338
EMPL 220
COMPET 441
ENV 538
EDUC 211
RECH 334
ENER 249
JAI 803
GENDER 83
ANTIDISCRIM 63
JEUN 94
SAN 338

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	9406/22 - COM(2022) 615 final
Относно:	Препоръка за ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Ирландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2022 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета въз основа на предложението на Комисията COM(2022) 615 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Ирландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2022 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси², и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета³, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Ирландия бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната⁴ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁴ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ С 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁵ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁶, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.

⁵ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁶ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.

- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁷, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Ирландия, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁸. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁹ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁷ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Ирландия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 28).

⁸ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁹ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други средства на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.

- (9) На 28 май 2021 г. Ирландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 8 септември 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия¹⁰. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Ирландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 4 май 2022 г. Ирландия представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 29 април 2022 г. — своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Ирландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

¹⁰ ST 11046/2021 INIT; ST 11046/2021 ADD 1.

- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Ирландия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Ирландия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Ирландия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Ирландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Ирландия и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че Ирландия вече не е засегната от дисбаланси, свързани с високия частен, държавен и външен дълг. Беше постигнат значителен напредък в намаляването на държавната и частната задлъжнялост, както и на нетните външни задължения, както преди, така и след пандемията.

(13) В препоръката си от 20 юли 2020 г.¹¹ Съветът препоръча на Ирландия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Ирландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Ирландия намаля от 5,1 % от БВП през 2020 г. на 1,9 %. Ответните мерки на фискалната политика на Ирландия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 3,3 % от БВП през 2020 г. на 2,7 % през 2021 г. Мерките, предприети от Ирландия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха като цяло временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 58,4 % от БВП през 2020 г. на 56,0 % от БВП през 2021 г.

¹¹ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 39).

(14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 6,4 % през 2022 г. и с 4,4 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 5,4 % през 2022 г. и сходен растеж на БВП от 4,4 % през 2023 г., главно поради по-ниското лично потребление и по-ниските прогнози за износа през 2022 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 0,4 % от БВП през 2022 г. и да се превърне в излишък до 0,2 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно силния растеж на икономическата активност и премахването на повечето извънредни мерки. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне до 50,1 % през 2022 г. и до 46,3 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит от 0,5 % от БВП за 2022 г. и излишък от 0,4 % от БВП за 2023 г. Това съответства на бюджетното салдо, предвидено в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 50,3 % през 2022 г. и 45,5 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 6,6 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Ирландия.

(15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалееят от 2,7 % от БВП през 2021 г. на 0,6 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,2 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г.¹² Тези мерки се състоят главно от социални трансфери към по-бедните домакинства и намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия. Тези мерки бяха обявени за като цяло временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално плащанията към всички национални сметки за електроенергия и повсеместното намаляване на акцизите. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП през 2023 г.¹³

¹² Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

¹³ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Ирландия да провежда подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръча на Ирландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в нейната програма за стабилност за 2022 г., фискалната позиция се очаква да бъде подкрепяща на равнище -0,3 % от БВП, както беше препоръчано от Съвета¹⁴. Ирландия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,3 процентни пункта от БВП през 2022 г.¹⁵ Поради това Ирландия планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да осигури като цяло неутрален принос от 0,0 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,2 % от БВП).

¹⁴ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

¹⁵ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде +1,8 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена¹⁶. Очаква се през 2023 г. Ирландия да продължи да използва безвъзмездните средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят неутрален принос към фискалната позиция в размер на 0,0 процентни пункта през 2023 г.¹⁷ В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос от 1,8 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките, насочени към повишените цени на енергията (0,2 % от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква салдото по консолидирания държавен бюджет да достигне излишък от 1,2 % от БВП през 2024 г. и 1,4 % до 2025 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през програмния период. В тези прогнози се допуска таван на растежа на основните разходи от 5 % годишно. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно с намаление до 43,8 % през 2024 г. и до 40,7 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (20) Очаква се общият дефицит на пенсионната система да нарасне в дългосрочен план в резултат на нарастването на разходите за пенсии от 4,6 % от БВП през 2019 г. до 7,6 % през 2070 г. Независима пенсионна комисия отправи няколко препоръки за укрепване на фискалната устойчивост на държавната пенсионна система.

¹⁶ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

¹⁷ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Ирландия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът е насочен към реформи и инвестиции, улесняващи екологичния и цифровия преход, както и към активна подкрепа за интегриране на пазара на труда и повишаване на квалификацията. Инвестициите спомагат също така да се даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти, да се насърчат частните инвестиции и да се използват повече инструменти за пряко финансиране за стимулиране на научните изследвания и иновациите. Освен това в плана за възстановяване и устойчивост се поема ангажимент за реформи по отношение на социалните и достъпните жилища, пенсиите, здравеопазването и регулаторните пречки пред предприемачеството, като същевременно се въвеждат мерки, които се очаква частично да отговорят на предизвикателствата, свързани с борбата с изпирането на пари и агресивното данъчно планиране.

(22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Ирландия представляват 42 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 32 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Ирландия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.

- (23) Ирландия все още не е представила официално споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸, както и останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Ирландия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

¹⁸ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Ирландия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с кръговата икономика и отпадъчните води. Генерирането на отпадъци в Ирландия е с почти 25 % по-високо от средното за Съюза, което я прави петия по големина генератор на битови отпадъци на глава от населението в Съюза. Напредъкът, постигнат по отношение на увеличаването на процента на рециклиране, се забави през последните години, докато изгарянето се увеличи значително. Кръговото използване на материали в Ирландия е 1,8 % през 2020 г., което е доста под средното за Съюза равнище от 12,8 %. Необходими са повече стимули и инвестиции, за да може Ирландия да прилага по-амбициозна стратегия за отпадъците и кръговата икономика, като същевременно се избягва създаването на прекомерен капацитет за изгаряне. Необходими са по-големи усилия за подкрепа на кръговите бизнес модели, които обхващат целия жизнен цикъл на материалите, за да се намалят отпадъците и да се ограничи потреблението на ресурси. Въпреки че е постигнат известен напредък за улесняване на инвестициите в управлението на отпадъчните води, по-малко от 50 % от отпадъчните води в Ирландия се пречистват в съответствие с правото на Съюза. Най-същественят проблем за качеството на повърхностните води в Ирландия се дължи на прекомерните хранителни вещества както от непречистени отпадъчни води, така и от селското стопанство. Необходими са значителни подобрения на инфраструктурата, както и по-надежден подход към контрола на замърсяването на водите от селскостопански дейности. Подходящата инфраструктура за отпадъчни води също е от ключово значение за повишаване на качеството на живот и здравните условия за обществеността. Освен това подходящата инфраструктура за отпадъчни води спомага за подобряване на регионалното развитие, създава устойчив растеж и работни места и е от полза за туризма.
- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

(26) По данни от 2020 г. Ирландия не внася суров нефт или газ от Русия. Зависимостта на Ирландия от руски въглища (22 % от вноса на въглища) е по-ниска от средната за Съюза в контекст, в който делът на твърдите изкопаеми горива в енергийния микс (7,6 %) също е по-нисък от средния за Съюза. Въпреки че експозицията на Ирландия спрямо руски нефт и газ е по-ограничена от средната за Съюза, настоящата геополитическа ситуация и високите цени на енергията увеличават спешната необходимост Ирландия да увеличи усилията си за постигане на целите за възобновяема енергия, определени в националния план в областта на енергетиката и климата. Планът за действие на Ирландия в областта на климата включва амбициозната цел за трансформиране на енергийната система на страната до 2030 г. Това ще позволи на Ирландия да постигне намаление с 51 % на общите емисии на парникови газове между 2018 г. и 2030 г. Необходимите реформи и мащабът на тази трансформация ще бъдат значителни — от осигуряването на необходимите публични и частни инвестиции до своевременното изпълнение на ангажиментите. Необходимо е цялостно модернизиране на енергийната инфраструктура на Ирландия, за да се извлече максимална полза от възобновяемите енергийни източници и да се постигнат целите на Ирландия в областта на климата. Създаването на инвестиционна рамка, благоприятстваща улесняването и стимулирането на инвестициите в прехода към зелена енергия, ще бъде от ключово значение за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива. По отношение на възобновяемите енергийни източници продължават да съществуват предизвикателства в системата за планиране и издаване на разрешения, особено по отношение на дългата продължителност на процедурите за планиране и издаване на разрешения и дългите и скъпоструващи процедури за обжалване. Подобряването на ефективността на системата за планиране и издаване на разрешения, като се гарантира наличието на подходящи ресурси на всички етапи от процесите на планиране и чрез рационализиране на цялостната рамка, би могло да ускори широкомащабните разработки, като по този начин ускори екологичния преход. Освен това разширяването и укрепването на електроенергийната мрежа и поддържащата инфраструктура на ключови места ще бъдат от основно значение за намаляване на претоварването и подобряване на нейната стабилност. По-специално, новите междусистемни връзки за пренос на електроенергия към съседните държави ще спомогнат за по-голяма сигурност на енергийните доставки. Ще бъде необходимо също да се повиши капацитетът за съхранение и масово да се разпространят зарядни пунктове за електрически превозни средства. В допълнение, разработването на национална стратегия за водород от възобновяеми източници би спомогнало и за разнообразяването на енергийния микс.

- (27) Мерките за енергийна ефективност ще играят ключова роля за намаляване на потреблението на енергия. Необходими са големи икономии на енергия, за да се постигнат не само целите на Ирландия в областта на климата, но и целта на ниво Съюза за намаляване на нетните емисии на парникови газове с 55 %. Въпреки че планът за действие в областта на климата в правилната посока, досега Ирландия изостава по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове. Като прилага принципа „енергийната ефективност на първо място“ и като се стреми към големи икономии на енергия в областта на сградите, Ирландия би могла да намали зависимостта си от вноса на енергия. По-голям брой електрически превозни средства могат да се възползват от вътрешното производство на електроенергия, вместо да разчитат на внос на горива. Тъй като планът за действие в областта на климата включва цел за един милион електрически превозни средства по ирландските пътища до 2030 г., е необходимо значително разгръщане на електрически зарядни пунктове. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Ирландия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.
- (28) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Ирландия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Ирландия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (29) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му²⁰ е изразено в препоръка 1.

¹⁹ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

²⁰ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

- (30) С оглед на тясната взаимобвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Ирландия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2.

ПРЕПОРЪЧВА на Ирландия да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да предприеме мерки във връзка с очакваното увеличение на разходите за пенсии, свързано със застаряването на населението, като гарантира фискалната устойчивост на държавната пенсионна система.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 8 септември 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да съсредоточи усилия върху насърчаването на кръговата икономика. По-специално, да разработи инфраструктура и политики за предотвратяване на образуването на отпадъци и увеличаване на повторно използваните и рециклираните материали, и да разработи по-ефективна система за разделно събиране на рециклируеми отпадъци, включително биоразградими отпадъци. Да насърчава по-безопасни и по-чисти вериги за отпадъчни води.

4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници, по-специално на вятърна енергия от разположени в морето инсталации, включително чрез въвеждане на реформи за подобряване на ефективността на системата за планиране и издаване на разрешения, по-специално чрез намаляване на продължителността на процедурите. Да модернизира енергийната инфраструктура, включително за съхранение, и да подобри стабилността на мрежата. Да гарантира бързото прилагане на дълбоки ремонти на сградите. Да ускори електрификацията на транспорта, включително чрез инсталиране на съоръжения за зареждане.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
